T y ö r a p o r t t e j a 9 6 / 2 0 1 7 W o r k i n g P a p e r s

Minna Leinonen
Katri Otonkorpi-Lehtoranta
Risto Nikkanen

Naisten ja miesten vuorovaikutus ja osallisuus asepalveluksessa tasa-arvon näkökulmasta

Tampereen yliopisto
Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Työelämän tutkimuskeskus

Tutkimuskysymykset

1) Miten varusmiehet ja -naiset kokevat oman ryhmänsä ja sen tuen osana omaa palveluskokemustaan?

2) Miten yleisiä varusmiesten ja -naisten kielteisen kohtelun kokemukset ovat ja millaisiin tekijöihin ja ryhmiin nämä kokemukset mahdollisesti keskittyvät?

- eriarvoinen kohtelu ja syrjintä
- kiusaaminen
- sukupuolinen häirintä ja ahdistelu

3) Miten palvelukseen liittyviin järjestelyihin ja niihin liittyviin mahdollisiin muutoksiin suhtaudutaan?

- varusteet
- majoitukset ja siihen liittyvät järjestelyt
- sukupuolia erottelevat viralliset käytännöt

4) Millaisia kehittämiskohteita palveluksessa on havaittavissa?

Lähtökohtana vastaajien subjektiiviset kokemukset, puolustusvoimien varusmiespalvelusta käsittelevissä asiakirjoissa asetettu tavoitetila tasa-arvolle sekä kiusaamisen ja simputtamisen nollatoleranssi

Tutkimuksessa keskitytään asepalvelusta suorittavien vertaissuhteisiin, joskin kielteisessä kohtelussa huomioidaan myös organisaation hierarkkiset valtasuhteet

Aineisto ja menetelmät

- Kokonaistutkimus: kaikki puolustusvoimista 15.12.2016 ja 15.3.2017 kotiutuneet varusmiehet ja –naiset
- Mukana 165, 225 ja 347 vuorokautta palvelleita
- Kysely toteutettiin joukko-osastoissa itsenäisesti kotiutumispäivinä varusmiesten loppukyselyn yhteydessä ja samaan tapaan optisella kyselylomakkeella
- Kyselyyn vastasi 6883 varusmiestä ja –naista (vastausprosentti 71,3); lopulliseen aineistoon otettiin tarkistusten jälkeen 6678 vastaajaa
- Käytetyt tilastolliset menetelmät: ristiintaulukoinnit, riippumattomuustestit, korrelaatiot, logistinen regressioanalyysi

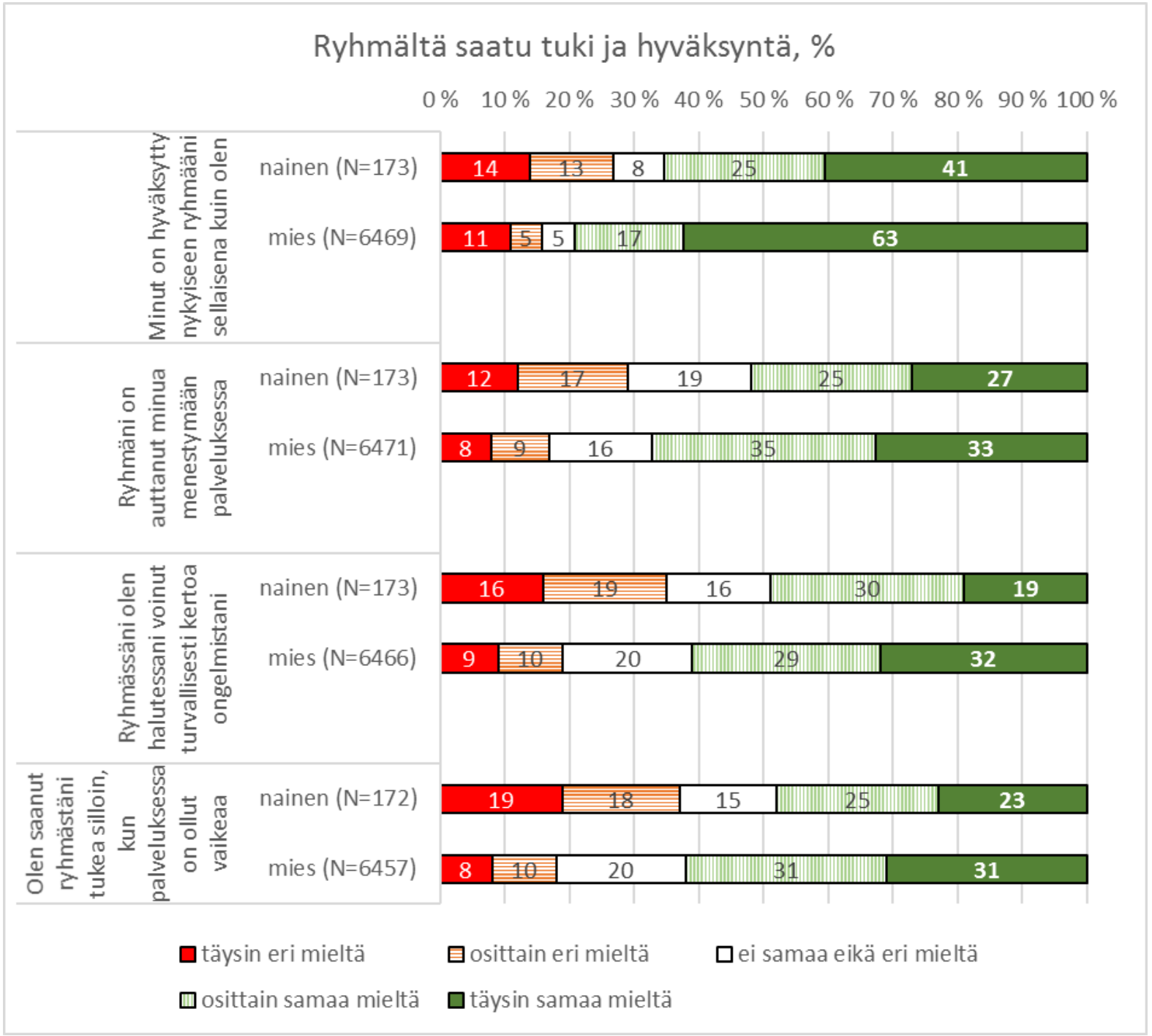

- Naiset ja miehet kokivat ryhmätuen pääosin myönteisesti
- Naisten yleisimmät ongelmat: puute tuessa ja mahdollisuuksissa kertoa ongelmistaan ryhmässä turvallisesti
- Miehillä yleisin ongelma mahdollisuus kertoa ongelmistaan turvallisesti ryhmässä

-> ryhmään liittyvät ongelmat samanlaisia, mutta yleisempiä naisilla

- Kaikkiaan ryhmän tukea eri ulottuvuudet huomioiden nautti 56 % naisista ja 73 % miehistä

Kielteisen kohtelun kokemukset

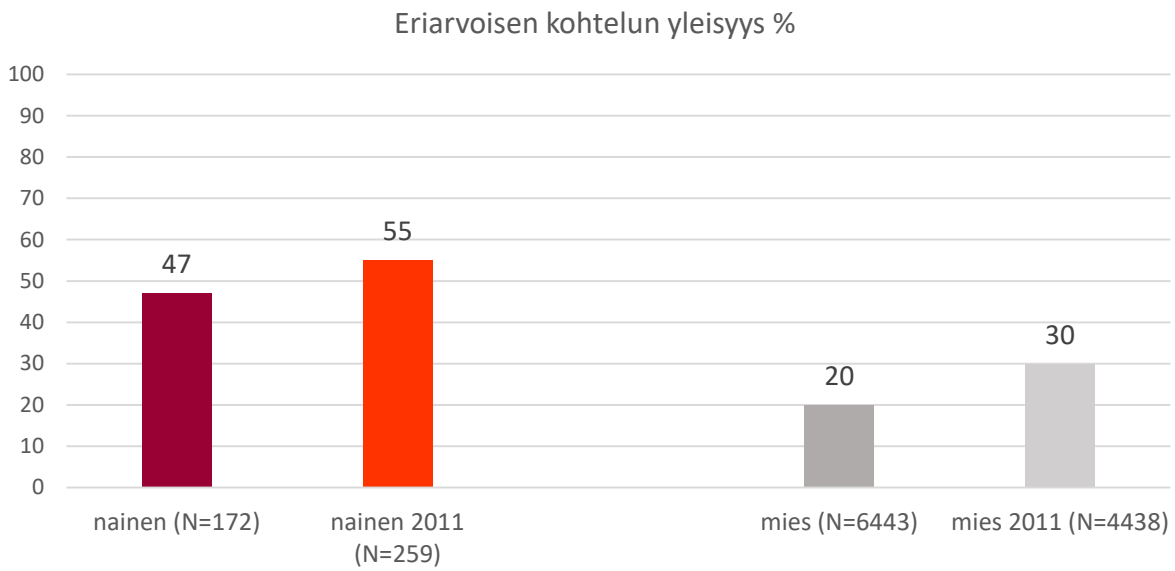

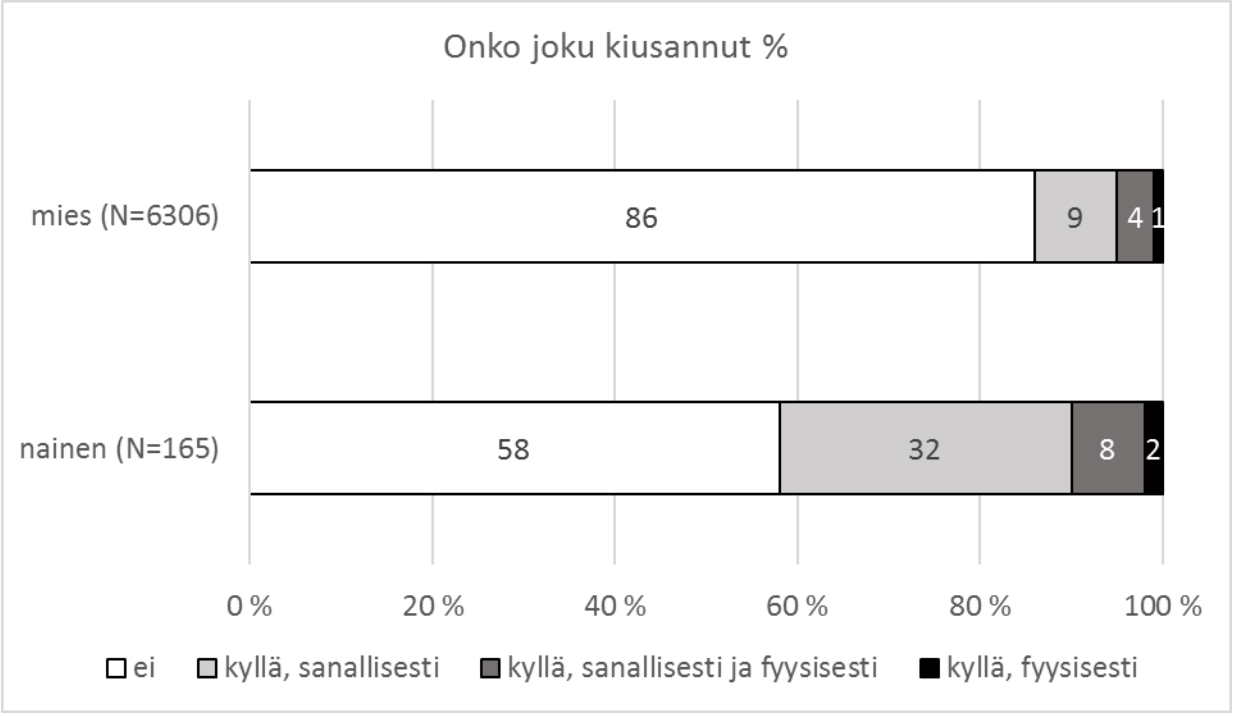

- Eriarvoista kohtelua tarkasteltu hierarkkisissa suhteissa
  - useimmiten liittyi tehtävien jakoon ja suoritusten arviointiin
- Kiusaamista tarkasteltiin vertaisten välisissä suhteissa
  - naisten kokema kiusaaminen painottuu tupakaverien ulkopuolelle, miesten sisäpuolelle
- Sukupuolinen häirintä oli yleensä suullista
  - Kaikissa suunta laskeva; vertailua haastaa se, että kysymykset aiemmin tarkemmin erottelevia; kuitenkin yleisyys selvillä
- Etenkin kiusaamisesta saatetaan jättää ilmoittamatta, mutta tässäkin laskua tapahtunut

